

Sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva

Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie

Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) a § 54 ods. 2 písm. k) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa ustanovení zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva podľa § 37 zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

Číslo: 260/2018-1.7/mo

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

TEKRO Nitra, s. r. o.

2. Identifikačné číslo

36 555 436

3. Sídlo

Párovské Háje, 949 01 Nitra

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

Výkrm ošípaných farma Lipová

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti „Výkrm ošípaných farma Lipová“ (ďalej len „navrhovaná činnosť“) je zabezpečenie výroby bravčového mäsa pre potreby trhu.

3. Užívateľ

TEKRO Nitra, s.r.o., Párovské Háje, 949 01 Nitra

4. Umiestnenie

Kraj: Nitriansky
Okres: Nové Zámky
Obec: Lipová
Katastrálne územie: Mlynský Sek
Parcely č.: 279/31, 279/32, 279/33, 279/34, 280, 281/3, 281/4, 281/5, 281/6, 281/7, 281/8, 281/9, 281/10, 281/11, 281/12, 281/13, 281/14

Areál farmy Lipová sa nachádza v západnej časti územia obce Lipová na katastrálnom území Mlynský Sek, mimo zastavaného územia obce, vzdialený od najbližšieho trvalo obývaného objektu cca 1,4 km.

5. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Termín začatia výstavby: existujúca prevádzka
Termín skončenia výstavby: existujúca prevádzka
Termín začatia prevádzky: 1983
Termín skončenia prevádzky: nie je stanovený

6. Stručný popis technického a technologického riešenia

Navrhovaná činnosť je klasickou farmou na chov ošípaných (predvýkrm a výkrm) so zameraním na produkciu bravčového mäsa.

Projektovaná kapacita farmy je 9 000 ks ošípaných. Maximálna projektovaná kapacita farmy nie je využívaná. V súčasnosti sa na farme chová cca 4 000 – 5 000 ks ošípaných.

Prevádzka v objektoch (chovné haly) spočíva v naskladnení mladých ošípaných tzv. odstavčiat (cca 30 kg) do koterčov. Po skončení výkrmového obdobia (hmotnosť ošípaných dosahuje cca 110 kg) sú zvieratá z chovných hál cez nakladaciu rampu naložené do nákladného vozidla a odvezené na jatočné spracovanie na zmluvne zabezpečený bitúnok.

Existujúca prevádzka na farme Lipová pozostáva z týchto objektov a zariadení:

- chovné haly (č. 1, 2, 3 a 4),
- hnojovicové hospodárstvo (skladovacie nádrže, žumpy, nadzemné potrubie),
- zásobníky kŕmnych zmesí,
- kafilérny box,
- dezinfekčný brod,
- aquaglóbuz,
- studňa,
- prístrešok pre dieselaagregát (záložný zdroj elektrickej energie),
- administratívna budova.

Základné ukazovatele navrhovanej činnosti

Ukazovateľ	Súčasný stav
Počet chovných hál	4
Počet koterčov	180
Počet ošípaných v koterci	50
Celkový počet ošípaných na farme	
– projektovaný stav	9 000
– súčasný stav	5 000 – 7 000
Skladovacie kapacity na hnojovicu	5 695 m ³

Ukazovateľ	Súčasný stav
z toho	
– nadzemné skladovacie nádrže (Vítkovické nádrže - 4 x 1 398 m ³)	5 595 m ³
– prečerpávacie žumpy	100 m ³
Potreba vody	
z toho	
– pre chov ošípaných	11 340 m ³
– na sociálne účely	87,6 m ³
– na pitie	5,5 m ³
Potreba krmív (2 115 t/turnus)	6 345 t/rok
Produkcia hnojovice	1 350 m ³ /mesiac

Chovné haly

Objekty sú murované s kovovou konštrukciou, vyvýšeným 1. NP, sedlovou strechou a izolačnou výplňou stropu (izolačná pena). Vchod do každej haly tvorí betónová rampa pre vykládku a nakládku ošípaných. Súčasťou rampy sú betónové schodíky pre vstup obsluhy do chovných hál. Chovný priestor je kovovými ohradami rozdelený na koterce, v ktorých sú zvieratá ustajnené v určených počtoch.

Označenie Haly	Rozmery haly (v m)	Počet koterco v hale	Počet ošípaných v hale	Počet ošípaných v koterci
Hala č. 1	80 x 24	44	2 200	50
Hala č. 2	80 x 24	44	2 200	50
Hala č. 3	80 x 24	46	2 300	50
Hala č. 4	80 x 20	46	2 300	50

Vetranie hál je zabezpečené ventilačným systémom, ktorý pozostáva z automaticky riadených ventilátorov a automaticky riadených klapiek.

Systém vetrania je riadený prostredníctvom počítača.

Technológia chovu je bezpodstielková – na betónových roštach s vaňovým systémom zachytávania výkalov prepadávajúcich cez rošty do záchytnej vane pod nimi (pod podlahou každej chovnej haly je vaňa objemu 560 m³ s rozmermi 80 x 20 x 0,35 m, vane sa vypúšťajú 1 x mesačne).

Technológia kŕmenia je plne automatizovaná. Vo všetkých chovných halách a v kotercoch je adibilné kŕmenie ošípaných, prostredníctvom automatických reťazových dopravníkov a samokrmítok BIGFOOD určené pre skupinové ustajnenie ošípaných s väčším počtom kusov. Kŕmna dávka je nastavovaná podľa potrieb zvierat vzhľadom k ich hmotnosti, veku a denným potrebám výživových nárokov. Každá hala má samostatný okruh krmiva (výkon 1,1 kW).

Napájanie zvierat je zabezpečené pomocou kolíkových napájačiek. V jednom koterci s kapacitou 50 ošípaných je umiestnených 5 napájačiek.

Hnojovicové hospodárstvo

Hnojovicové hospodárstvo farmy pozostáva zo štyroch prečerpávacích žump, nadzemného areálového potrubia a štyroch veľkoobjemových nadzemných skladovacích nádrží (Vítkovických nádrží), každá s objemom 1 398 m³.

Hnojovica akumulovaná v záchytných vaniach pod roštovou podlahou chovných hál je vypúšťaná cca 1 x mesačne počas chovného cyklu do podzemných prečerpávacích žump. Z prečerpávacích žump je hnojovica areálovým nadzemným potrubím dopravovaná do štyroch veľkoobjemových nadzemných skladovacích nádrží (Vítkovické nádrže). Potrubie je kovové, jednoplášťové, na kovových nosníkoch výšky 5 m.

Skladovacie nádrže sú jednoplášťové nezastrešené veľkoobjemové nádoby s pevným

nepriepustným dnom (železobetón s asfaltovým poterom), kovovou výstužou a kovovou nepriepustnou stenou z obojstranne smaltovaných plechov. Sú skrutkované a utesnené trvalo pružným tmelom. Spojovací materiál a príslušenstvo sú povrchovo upravené. Plnenie nádrží je podhľadínové - areálové nadzemné potrubie je zaústené do nádrže zhora s vyústením cca 1 m nad jej dnom.

Nádrže sú uložené vo veľkorozmernej záchytnej havarijnej vani pre prípad úniku hnojovice napr. z dôvodu poškodenia nádrže. Záchytná vaňa je vybudovaná z pevného nepriepustného betónu, jej rozmery sú 55 x 46 m, výška steny cca 1,1 m, celkový záchytný objem je 1 705 m³. Každá nádrž má v spodnej časti výpustný otvor, na ktorý je pripojené potrubie/hadica zaústené do otvorenej prečerpávacej nádrže (žumpy) umiestnenej excentricky medzi nádržami pred západnou stenou havarijnej vane. Z tejto žumpy je nasávacím potrubím hnojovica načerpávaná do autocisterny a odvážaná na energetické zhodnotenie do bioplynovej stanice Lipová (ďalej len „BPS Lipová“). V prípade poruchy alebo dlhodobej odstávky BPS Lipová je zálohovým riešením využitia hnojovice jej aplikácia na poľnohospodársku pôdu na základe zmluvných vzťahov s príslušným poľnohospodárskym podnikom.

Zásobníky kŕmnych zmesí

Krmivo je skladované v kovových jednoplášťových nadzemných zásobníkoch o objeme á 15 m³ v počte 8 ks. Zásobníky sú umiestnené mimo ustajňovacích priestorov, pri každej hale dva zásobníky. Plnené sú pneumaticky z prepravných autocisterien. Krmivo je rastlinného pôvodu obohatené o vitamíny, minerálne látky a soli.

Krmivo sa pneumaticky dopravuje z vonkajších zásobníkov do zásobníkov osadených v objekte. Dopravu krmiva do stredovej chodby v hale zaisťuje dvojica navzájom prepojených trubkových/reťazových dopravníkov. Rozvod krmiva v stredovej chodbe zabezpečuje univerzálny reťazový dopravník, ktorý zaisťuje plnenie zásobníkov kŕmnych liniek. Chod zariadení je plne automatizovaný, zapojený na riadiaci panel. Kŕmenie je suchou kŕmnou zmesou – jadrom, ktorého dopravu ku kŕmny linkám pre jednotlivé ustajňovacie sekcie zabezpečuje technologické zariadenie. Kŕmne linky tvoria univerzálne reťazové dopravníky, uchytené na konštrukcii hradenia koterčov nad kŕmnymi žľabmi. Kŕmna linka je pripojená na ovládacie zariadenie, ktoré je riadené prostredníctvom riadiaceho panelu.

Na farme sa používajú tri druhy kŕmív ktoré sú podávané zvieratám podľa ich veku. Súčasťou krmiva je riadená dávka proteínov, ktorá sa podáva za účelom zníženia emisií amoniaku.

Kafilérny box

V prípade úhynu je telo zvierat'a z koterca a haly ihneď odstránené a presunuté do kafilérneho boxu, ktorý sa nachádza pri vstupe do areálu. Je to murovaný jednopodlažný objekt s nákladnou rampou, s rozmermi cca 3 x 4 m a s dvoma vchodmi. Jeden vchod má z vnútornej strany areálu farmy na uloženie kadáverov do boxu, druhý slúži na odvoz kadáverov zmluvnou spoločnosťou na zneškodnenie a je prístupný z vonkajšej strany areálu farmy tak, aby kafilerický voz nevstupoval do areálu. Box je zriadený a vybavený v súlade s požiadavkami príslušných právnych predpisov – pevná nepriepustná podlaha vyspádovaná do záchytnej nádržky, umývateľné steny aj podlaha, prostriedky na dezinfekciu.

Dezinfekčný brod

Dezinfekčný brod je betónová priehlbina pri vstupe do areálu, naplnená vodou s dezinfekčným prostriedkom, ktorá slúži na ochranu pred zavlečením nákazy do chovu. Dezinfekčný brod sa nachádza pri vstupe do prevádzky za hlavnou bránou. Rozmery dezinfekčného brodu sú 3 x 5 m. Je vybudovaný na zabránenie prenosu patogénov z vonkajšieho prostredia do areálu farmy. Dĺžka dezinfekčného bazénu je stanovená tak, aby

každé nákladné auto prichádzajúce do areálu farmy prešlo celou plochou kolies cez dezinfekčnú rohož. Na prevádzke sú rozmiestnené plytké plastové vane s dezinfekčným prostriedkom, ktorý slúži na dezinfekciu obuvi interných aj externých pracovníkov farmy. Dezinfekcia obuvi zabraňuje prenosu patogénov z vonkajšieho prostredia do objektov farmy.

Administratívno-sociálna budova

Jednopodlažný objekt umiestnený pri vstupe do areálu. Nachádzajú sa v ňom kancelária vedúceho farmy, šatne a sociálne zariadenia pre pracovníkov, THP a miestnosť pre návštevy. Šatne sú vybudované systémom hygienickej slučky, ktorou musí prejsť každý pri vstupe na farmu. V objekte sa nachádza miestnosť s elektrickým kotlom Protherm 2,3 kW, ktorý slúži na vykurovanie objektu a prípravu teplej vody, miestnosť slúžiaca ako sklad liečiv a miesto zhromažďovania odpadov do času odberu zmluvným subjektom. Splaškové odpadové vody sú akumulované v podzemnej nádrži (žumpe) objemu 20,7 m³, ktorej obsah je v pravidelných intervaloch vyvážený na ČOV.

Aquaglóbus

Zásobník vody s objemom 100 m³. Voda čerpaná zo studne je vytlačená do akvaglóbusu o objeme 100 m³ a odtiaľ je tlakovým rozvodom vedená do jednotlivých objektov farmy. Rozvod vody na farme je opatrený hydrantmi.

Studňa

Studňa je hlboká 81,5 m, Ø 245 mm. V hĺbke 63 m je umiestnené ponorené čerpadlo U-VN-1/x, s prietokom 0,7 l/sek, tzn. 42 l/min, ktoré je automaticky zapínané a vypínané pomocou plavákového spínacieho zariadenia v nadzemnom zásobníku vody (aquaglóbus). Nad studňou je vybudovaná šachta, v ktorej sú umiestnené armatúry na výtlačnom potrubí a vodomer za účelom merania odberu podzemnej vody. Voda čerpaná zo studne je vytlačená do aquaglóbusu.

Prístrešok pre dieselagregát

Prístrešok a spevnená plocha pre záložný zdroj elektrickej energie (dieselagregát) sú umiestnené medzi halami č. 1 a č. 2.

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

1. Vypracovanie správy o hodnotení

Navrhovaná činnosť je podľa prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zaradená do kapitoly č. 11 Poľnohospodárska a lesná výroba, položka č. 1 Zariadenie na intenzívnu živočíšnu výrobu vrátane depónií vedľajších produktov s kapacitou b) ošípaných podľa časti A s prahovou hodnotou od 2 000 ks (nad 30 kg) alebo od 750 ks prasníc podlieha povinnému hodnoteniu.

Navrhovaná činnosť nie je novou, ale existujúcou činnosťou, ktorá je v súčasnosti v prevádzke. Predmetom posudzovania vplyvov jestvujúceho zariadenia na výkrm ošípaných na farme Lipová nie je výstavba nových objektov, ani rozšírenie projektovanej kapacity farmy, ale posúdenie súladu ďalšej prevádzky jestvujúceho zariadenia s platnými právnymi predpismi, vrátane povolenia posudzovanej činnosti podľa zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IPKZ“). Záverečné stanovisko z procesu posudzovania podľa zákona bude prílohou k žiadosti o povolenie prevádzky existujúcej farmy na výkrm ošípaných Lipová podľa zákona IPKZ.

Zámer vypracovala Ing. Gabriela Stolárová, Jahodová 2175/7, 955 01 Topoľčany, zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činnosti na životné prostredie pod číslom 134/1996-OPV. MŽP SR na základe odôvodnenej písomnej žiadosti navrhovateľa upustilo od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti (list č. 9505/2017-1.7/mo z 30. 11. 2017), preto bol zámer vypracovaný iba v jednom variante.

Navrhovateľ, TEKRO Nitra, s. r. o., Párovské Háje, 949 01 Nitra (ďalej len „navrhovateľ“), predložil dňa 22. 01. 2018 na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR“) podľa § 22 zákona zámer navrhovanej činnosti na posúdenie podľa zákona. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), sa dňom predloženia zámeru začalo konanie vo veci posudzovania predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

2. Rozoslanie a zverejnenie zámeru/správy o hodnotení

MŽP SR, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 a § 2 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 správneho poriadku a ako príslušný orgán § 3 písm. k) a § 54 ods. 2 písm. k) zákona, po skontrolovaní náležitostí zaslalo listom č. 260/2018-1.7/mo, zo dňa 25. 01. 2018 podľa § 23 ods. 1 zákona na zaujatie stanoviska zámer navrhovanej činnosti dotknutej obci (Obec Lipová), v listinnom vyhotovení a v liste túto skutočnosť oznámilo rezortnému orgánu (Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky), povoľujúcemu orgánu (Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, stále pracovisko Nitra), dotknutému samosprávnemu kraju (Nitriansky samosprávny kraj), dotknutému orgánu (Regionálna veterinárna a potravinová správa Nové Zámky, Okresný úrad Nové zámky, odbor starostlivosti o životné prostredie, Okresný úrad Nové zámky, odbor krízového riadenia, Okresný úrad Nové zámky, pozemkový a lesný odbor, Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch, Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Nových Zámkoch) prostredníctvom informácii o zverejnení na webovom sídle MŽP SR, na adrese:

<http://enviroportal.sk/sk/eia/detail/vykrm-osipanych-farma-lipova->

MŽP SR zároveň požiadalo (list. 260/2018-1.7/mo zo dňa 25. 01. 2018) dotknutú obec, aby podľa § 23 ods. 3 zákona do 3 pracovných dní od doručenia zámeru informovala o tom verejnosť na úradnej tabuli obce najmenej na dobu 21 dní od zverejnenia informácie o jeho doručení a zároveň oznámila, kde a kedy možno do zámeru nahliadnuť, v akej lehote a kde môže verejnosť podávať pripomienky.

Po podrobnom posúdení doručených stanovísk k navrhovanej činnosti doručených podľa § 23 zákona, zvážení úrovne spracovania zámeru vzhľadom na charakter, rozsah a vplyvy navrhovanej činnosti v spolupráci s rezortným orgánom a povoľujúcim orgánom MŽP SR podľa § 32 zákona určilo, že **správu o hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie nie je potrebné vypracovať**.

MŽP SR zaslalo oznámenie o upustení od vypracovania správy o hodnotení (list č. 260/2018-1.7/mo zo dňa 19. 03. 2018), navrhovateľovi, dotknutej obci, rezortnému orgánu, dotknutým orgánom a povoľujúcemu orgánu. V oznámení MŽP SR požiadalo dotknutú obec, aby podľa § 34 ods. 1 zákona do 3 pracovných dní od doručenia oznámenia informovala o tom verejnosť a zároveň verejnosti oznámila, kedy a kde je možné do zámeru/správy o hodnotení nahliadnuť, robiť z neho výpisy, odpisy, alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie a zároveň uviedla, v akej lehote môže verejnosť podávať pripomienky a označila miesto, kde sa môžu podávať.

Zároveň MŽP SR požiadalo dotknutú obec, aby podľa § 34 ods. 2 zákona zabezpečila po dohode a v spolupráci s navrhovateľom verejné prerokovanie navrhovanej činnosti a zároveň upozornila, že termín a miesto verejného prerokovania navrhovanej činnosti je dotknutá obec povinná, podľa § 34 ods. 3 zákona, oznámiť najneskôr 10 pracovných dní pred jeho konaním, a aby prizvala naň okrem verejnosti aj zástupcov MŽP SR, rezortného orgánu a dotknutých orgánov. Ďalej má dotknutá obec v spolupráci s navrhovateľom za povinnosť podľa § 34 ods. 4 zákona vyhotoviť záznam a doručiť ho MŽP SR do 10 pracovných dní od verejného prerokovania.

Dotknutá obec informovala o upustení od vypracovania správy o hodnotení a o možnosti predkladania stanovísk k zámeru na úradnej tabuli a webovej stránke obce.

V zákone stanovenej lehote neboli doručené žiadne stanoviská verejnosti.

3. Prerokovanie zámeru/správy o hodnotení s verejnosťou

Dotknutá obec po dohode a v spolupráci s navrhovateľom zabezpečila verejné prerokovanie navrhovanej činnosti podľa § 34 ods. 2 zákona.

Verejné prerokovanie bolo zvolané písomnou pozvánkou obce, ktorá bola zverejnená na úradnej tabuli a na webovom sídle dotknutej obce v rámci ktorej bola verejnosť informovaná o mieste a čase verejného prerokovania. Písomná pozvánka bola doručená navrhovateľovi, príslušnému orgánu, rezortnému orgánu, povoľujúcemu orgánu a dotknutým orgánom.

Verejné prerokovanie navrhovanej činnosti sa konalo 25. 04. 2018 v kultúrnom dome v obci Lipová o 17.00 hod. Na verejnom prerokovaní sa zúčastnili zástupcovia vedenia obce, navrhovateľa a 17 obyvatelia obce Lipová.

Starostka obce Lipová Mgr. Tatiana Őlvecká oboznámila prítomných s problematikou navrhovanej činnosti.

Zástupca navrhovateľa, Ing. František Valášek informoval o celkovom stave prevádzky na farme ošípaných Lipová a o potrebe posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti podľa zákona. Uviedol, že na farme sa neplánuje nič pristavovať ani zväčšovať a že sa počíta naďalej s doterajším počtom ošípaných.

Nasledovala diskusia v ktorej s pripomienkami a požiadavkami vystúpilo 8 účastníkov verejného prerokovania. Zazneli nasledovné otázky a pripomienky obyvateľov:

Aká je spolupráca navrhovateľa, s BPS Lipová a kde sa vyvážala hnojovica, keď nebola v prevádzke BPS Lipová?

Aká veľká je kapacita farmy a nakoľko je v súčasnosti využívaná?

Skutočne navrhovateľ zásobuje hnojovicou BPS Lipová?

Konštatovanie, že:

- situácia je čím ďalej horšia, celú jar a jeseň sa vyvážalo v okolí obce a nebolo zaorávané,
- zápach bol neznesiteľný a pôda a ovzdušie bolo znehodnocované,
- pôda bola tak premočená, hnojovica nevsakovala do pôdy, ale bola na povrchu.
- že v okolí, kde sú vylievajú zvyšky z BPS Lipová nie je takmer žiadna poľovná zver
- že hnojovica sa vyváža v nočných hodinách, taktiež zvyšky z BPS Lipová, preto sa nedá vyvesiť prádlo ani otvoriť okná.

Starostka obce Lipová mala dotaz, prečo sú premočené polia pri rodinných domoch, keď navrhovateľ vozí hnojovicu do BPS. Vyjadrila sa, že občanom vadí hlavne zápach a prašnosť. V snahe predísť ďalším problémom vyzvala na korektnú spoluprácu nielen navrhovateľa, ale prostredníctvom nej aj firmy s ktorými má navrhovateľ zmluvy a cez ktoré zabezpečuje prevádzku na farme.

Ostatní prítomní zdieľali podobné názory ako diskutujúci spoluobčania.

Na diskusné príspevky odpovedal zástupca navrhovateľa, ktorý uviedol:

Celková kapacita farmy vzhľadom na svoju veľkosť umožňuje chov 9 000 ks ošípaných. Momentálne sa na farme nachádza cca 4 000 – 5 000 ks. Predtým, kým firma začala vyvážať hnojovicu do BPS, bola hnojovica vyvážaná na polia a zápach bol niekoľkonásobne väčší. Pri súčasnom vývoze zvyškov z BPS by v prípade dodržania technologických postupov by mal byť zápach a obsah metánu o 90 % nižší.

V prípade havárie BPS má firma zazmluvnenú pôdu okolo farmy a zásoby hnojovice na farme sa dajú uskladniť na cca 3 mesiace. Toto povoľuje príslušná norma.

Ďalej občanom zdôraznil aj skutočnosť, že veľa bravčového mäsa je dovážaného z Brazílie a ďalších krajín, čo tiež nemusí byť najvhodnejšie pre spotrebiteľov. Najbližšie sa bravčové mäso z farmy predáva cez zmluvnú firmu a odozva na kvalitu je pozitívna.

Farma nemieni zvyšovať počet ošípaných a je v danej lokalite už 30 rokov.

Na verejnom prerokovaní neboli prijaté žiadne osobitné závery vo veci realizácie navrhovanej činnosti.

Z priebehu verejného prerokovania bola vyhotovená zápisnica, ktorú dotknutá obec doručila 03. 05. 2018 spolu s prezenčnou listinou na MŽP SR listom č. 51/2018 zo dňa 02. 05. 2018.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení

Podľa § 23 zákona boli na MŽP SR doručené nasledujúce písomné stanoviská k navrhovanej činnosti:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, sekcia poľnohospodárstva – rezortný orgán (list č. 3850/2018 zo dňa 14. 02. 2018) - uvádza, že nemá zásadné pripomienky k predloženému zámeru a zároveň konštatuje, že navrhovateľ vo svojom zámere hodnotí vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie v navrhovanej lokalite, na základe získaných výsledkov konštatuje, že pri dodržaní opatrení navrhovaných na ochranu jednotlivých zložiek prostredia, nie je predpoklad, že dôjde k zhoršeniu kvality prostredia a činnosť nepredstavuje bezprostredné riziko ohrozenia životného prostredia, zdravia obyvateľstva a majetku.

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, stále pracovisko Nitra, odbor integrovaného povoľovania a kontroly – povoľujúci orgán (list č. 3111-5421/2018/Kap zo dňa 15. 02. 2018) v stanovisku uvádza, že vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti navrhuje neposudzovať navrhovanú činnosť keďže ide o jestvujúcu prevádzku, ktorej bolo stavebné povolenie vydané už v roku 1979 a je užívania schopná aj v súčasnosti.

Okresný úrad Nové Zámky, odbor starostlivosti o životné prostredie – dotknutý orgán (list č. OÚ-NZ-OSZP- 2018/003670- 02-Hr zo dňa 16. 02. 2018) v stanovisku podľa jednotlivých zložiek, uvádza:

- z hľadiska odpadového hospodárstva nemá pripomienky;
- ako orgán ochrany ovzdušia nemá pripomienky;
- ako miestne príslušný orgán štátnej vodnej správy nemá pripomienky
- z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny nemá pripomienky, pretože navrhovaná činnosť sa bude realizovať na území, na ktorom podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov platí prvý stupeň ochrany územia a navrhovaná činnosť nezasahuje priamo do vyhlásených resp. navrhovaných chránených území podľa zákona ani do prvkov územného systému ekologickej stability územia.

Na základe vyššie uvedených skutočností, povahy a rozsahu uvažovanej činnosti Okresný úrad Nové Zámky, odbor starostlivosti o životné prostredie nepožaduje, aby bol predmetný zámer posudzovaný podľa zákona.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch – dotknutý orgán (list č. 365/2018 z 20. 02. 2018) v záväznom stanovisku uvádza, že súhlasí.

Okresný úrad Nové Zámky, odbor krízového riadenia – dotknutý orgán (list č. OÚ-NZ-OKR-2018/2382-2 zo dňa 12. 02. 2018) uvádza, že z hľadiska civilnej ochrany obyvateľstva nemá žiadne pripomienky a nepožaduje povinné hodnotenie.

Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja dotknutý orgán (list č. ČZ-3382/2018 a ČS-3206-2018 zo dňa 15. 02. 2018) v stanovisku uvádza pripomienky:

- Navrhovaný variant musí byť v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou obce k. ú. Lipová. Zámer nesmie byť v rozpore so Zmenami a doplnkami č. 1 Územného plánu Nitrianskeho kraja, ktoré boli schválené uznesením dňa 25. júla 2015 a ktorých záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Nitrianskeho samosprávneho kraja č. 6/2015.

Vyjadrenie MŽP SR

Posudzovaná navrhovaná činnosť je činnosť jestvujúca, ktorá je v súlade s územným plánom obce Lipová a ktorá je v súčasnosti v prevádzke. Posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa zákona sa vykonáva z dôvodu zosúladenia navrhovanej činnosti s príslušnými ustanoveniami zákona IPKZ - predloženia žiadosti o vydanie povolenia podľa zákona IPKZ.

- vysoký nárast koncentrácie zvierat (9 000 ks), môže spôsobovať nadmernú tvorbu enormného množstva skleníkových plynov, alebo metabolických plynov (CO₂, NH₂, vodné pary, CH₄, TZL, zápach, hmyz a v konečnom dôsledku mikrobiálne znečistenie ovzdušia. Tieto základné atribúty dlhodobo zhoršujú kvalitu životného prostredia. Veľké riziko vzniká v letných mesiacoch, kedy tvorba vodných pár z dýchania vytvára inverziu s vysokou koncentráciou metabolických plynov, ktorá pri tropických nociach a bezvetří spôsobuje respiračné problémy.

Vyjadrenie MŽP SR

S nárastom počtu ošípaných na farme oproti projektovanému a povolenému stavu sa neuvažuje. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov sú uvedené v časti VI. 3. tohto záverečného stanoviska

- pri chove viac ako 2000 ks ošípaných vo výkrme chovateľa musia žiadať o vydanie integrované povolenie podľa zákona IPKZ.

Vyjadrenie MŽP SR

Berie sa na vedomie. Navrhovateľ požiadal o vydanie povolenia podľa zákona o IPKZ.. Záverečné stanovisko z procesu posudzovania bude doložené k žiadosti o povolenie podľa zákona IPKZ.

- dodržiavanie hygienických podmienok v súvislosti s výskytom Afrického moru.

Vyjadrenie MŽP SR

Prevádzka navrhovanej činnosti musí byť v súlade s príslušnými ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov vrátane dodržiavania hygienických podmienok v opačnom prípade nemôže byť prevádzka farmy povolená.

- Lokalizácia poľnohospodárskej pôdy, kde sa hnojovica v prípade havárie bude aplikovať, či sa vykonajú kontroly N v hnojovici pred aplikáciou na polia i obsah reziduí antibiotík a NO₃ vo vzťahu mikroorganizmov v pôde čím môže byť spôsobená sterilita pôdy.“

Vyjadrenie MŽP SR

Hnojovicu je možné aplikovať na poľnohospodárske pozemky len podľa ročného plánu hnojenia vypracovaného a schváleného podľa platných predpisov. Za aplikáciu hnojovice na poľnohospodárske pozemky zodpovedá poľnohospodársky podnik. Navrhovateľ má uzatvorené zmluvné vzťahy s poľnohospodárskym podnikom na odber hnojovice v prípade, ak je BPS Lipová

mimo prevádzky. V súčasnosti sa hnojovica energeticky zhodnocuje v BPS Lipová, ktorá sa nachádza v blízkosti areálu navrhovanej činnosti (1,8 km vzdušnou čiarou a cca 2,5 km po cestách). Priama aplikácia hnojovice na poľnohospodárske pozemky pripadá do úvahy len ojedinelých prípadoch (napr. v prípade poruchy alebo odstávky BPS Lipová).

Obec Lipová, Obecný úrad Lipová - dotknutá obec (list č. 51/2017 z 22. 02. 2018)

v stanovisku ktoré schválilo OZ v Lipovej dňa 21. 2. 2018 na 23. zasadnutí OZ v Lipovej, uvádza, že

1. vzhľadom na schválenú technológiu prevádzky BPS Lipová, nie je možné spracovávať celú produkciu hnojovice z farmy chovu ošípaných (str. 50 Tekutý hnoj/hnojovica), pretože schválená technológia je na spracovanie silážnej kukurice, podľa doterajších skúsenosti už odpad z BPS Lipová značne znečisťuje okolie obytnej zóny počas vývozu na okolité pozemky. Už pri tejto súčasnej produkcii ošípaných pri vývoze hnojovice na polia bol viackrát zaznamenaný značný zápach pri vývoze na polia;
2. pretože BPS Lipová sa nachádza v blízkosti obývanej časti a produkcia hnojovice sa už v súčasnosti preváža na túto prevádzku z farmy ošípaných, nie je pravda, že hluk z dopravy a zápach pri prevoze hnojovice neobťažuje obyvateľstvo. Na obecný úrad boli viackrát telefonicky nahlásené sťažnosti na zápach a značný pohyb ťažkých vozidiel;
3. pri navrhovanej kapacite 9 000 ks ošípaných je značný predpoklad znečistenia a zdevastovania pôdy vzhľadom na vysokú koncentráciu ošípaných na malom území a opakovanú aplikáciu hnojovice na tú istú plochu počas viacerých rokov.
4. Počas prevádzky farmy ošípaných s takou vysokou koncentráciou vyjadrujeme obavy zo zvýšenej produkcie čpavku a kyslíčnika uhličitého únikom do vzdušného priestoru alebo znehodnotenie spodných vôd, čo môže dlhodobo ovplyvniť znečistenie okolitého prostredia.

Vyjadrenie MŽP SR:

Areál farmy je vzdialený od najbližšieho trvalo obývaného objektu v obci Lipová cca 1,4 km a je zo všetkých strán obkolesený poľnohospodárskymi pozemkami. Negatívne vplyvy z prevádzky na farme nemajú dosah na zastavané územie obce.

Hnojovica do BPS Lipová sa dopravuje po trase: areál farmy – prístupová komunikácia (cca 800 m) – križovanie s cestou I/64 – po komunikácii III/1499 (cca 967 m) – križovatka s cestou III/1526 – po ceste III/1526 (cca 733 m) – areál BPS. Žiadny z úsekov komunikácií používaných na dopravu hnojovice z farmy do BPS (prístupová komunikácia, cesta I/64, cesty III/1499 a III/1526) nevedie cez obývané územie obce.

Pre posudzovanie vplyvov výstavby a prevádzky BPS Lipová bolo vykonané v roku 2012 zisťovacie konanie podľa zákona. Na základe výsledkov zisťovacieho konania a po zohľadnení stanovísk predložených k zámeru Okresný úrad životného prostredia Nové Zámky rozhodol, že navrhovaná činnosť „Bioplynová stanica Lipová 800 kW“ sa nebude posudzovať podľa zákona (rozhodnutie č. 2012/00630-19-Še zo dňa 04. 04. 2012). Navrhovateľ nie je majiteľom ani neprevádzkuje BPS Lipová, má len s jej majiteľom uzatvorenú zmluvu na odber hnojovice vyprodukovanej na farme Lipová. Vplyvy BPS Lipová na životné prostredie nie sú predmetom tohto konania. Do úvahy sa berú len tie vplyvy, ktoré sú v kumulácii s vplyvmi navrhovanej činnosti. V prípade podozrenia, že vplyvy prevádzky BPS Lipová nie sú v súlade s právnymi predpismi, je možné obrátiť sa na príslušné kontrolné orgány.

Frekvencia dopravy hnojovice je nízka v priemere je vypočítaný prejazd nákladných automobilov súvisiacich s celkovou prevádzkou na farme cca 13 - 14 NA/týždeň. Hnojovica sa do BPS Lipová nedopravuje denne, ale podľa potreby v súlade s požiadavkami technológie.

Čo sa týka vplyvu hluku z dopravy, najbližšie trvalo obývané objekty k dopravnej trase medzi farmou a BPS Lipová sú vo vzdialenosti viac ako 500 m, tzn., že vplyv hluku z dopravy hnojovice z farmy do BPS Lipová nemôže byť závažný. Výnimkou je jeden dom, ktorý bol v čase zisťovacieho konania BPS Lipová rozostavaný a postavený oproti vjazdu do areálu v ktorom sa nachádza BPS Lipová. Vplyvy výstavby a prevádzky BPS Lipová na uvedený dom boli zisťované v rámci zisťovacieho konania pre výstavbu BPS Lipová.

Zhodnotenie hnojovice v BPS Lipová je rovnako možné ako zhodnotenie silážnej kukurice. BPS Lipová má dostatočnú kapacitu na spracovanie celého objemu hnojovice vyprodukovanej na farme. Navrhovateľ má uzatvorený zmluvný vzťah s majiteľom BPS Lipová na odber celého množstva vyprodukovanej hnojovice v priebehu roka.

Za správnosť hnojenia poľnohospodárskych pozemkov zodpovedá poľnohospodársky podnik a nie navrhovateľ. Hnojovica sa priamo aplikuje na poľnohospodársku pôdu len v ojedinelých prípadoch (odstávka alebo porucha BPS Lipová). Hnojenie sa vykonáva podľa ročného plánu hnojenia vypracovaného a schváleného podľa súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov, za čo zodpovedá poľnohospodársky podnik, ktorý pozemky obrába. V štandardných podmienkach sa na hnojenie poľnohospodárskej pôdy používa digestát z BPS Lipová, ktorý je prakticky bez zápachu a bez emisií amoniaku.

Na farme pre výkrm ošípaných sú zavedené nízko-emisné techniky, čím sa dosahuje celkové zníženie emisií o cca 73 % v porovnaní s celkovými emisiami amoniaku bez zavedenia nízko-emisných techník

V zákonnej lehote neboli MŽP SR doručené žiadne pripomienky ani požiadavky verejnosti.

5. Vypracovanie odborného posudku podľa § 36 zákona

MŽP SR určilo listom č. 260/2018-1.7. zo 07. 05. 2018 na vypracovanie odborného posudku podľa § 36 zákona Ing. Vieru Huskovú, zapísanú v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činnosti na životné prostredie podľa vyhlášky č. 52/1995 Z. z. o zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov na životné prostredie pod číslom 134/1996-OPV(d'alej len „spracovateľka odborného posudku“).

Spracovateľka odborného posudku vypracovala odborný posudok podľa § 36 ods. 6 zákona, odborný posudok obsahuje všetky náležitosti, ktoré sú v zákone ustanovené.

Pri vypracovaní odborného posudku boli zohľadnené informácie uvedené v predloženom zámere, výsledky konzultácií s navrhovateľom a spracovateľkou zámeru, dopĺňajúce informácie od navrhovateľa, zápisnica z verejného prerokovania, písomné stanoviska od účastníkov procesu posudzovania, poznatky z miestneho zisťovania, vlastné poznatky z oblasti chovu ošípaných na porovnateľných farmách a súlad existujúcej prevádzky s ustanoveniami súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov a technických noriem.

Na základe výsledkov odborného posúdenia podľa § 36 ods. 6 zákona spracovateľka odborného posudku navrhuje príslušnému orgánu, ktorým je v tomto prípade MŽP SR, odporučiť pokračovanie prevádzky navrhovanej (jestvujúcej) činnosti vo variante posúdenom podľa zákona, ktorý je uvedený v zámere, tzn. prevádzka zariadenia na výkrm ošípaných s kapacitou maximálne 9 000 ks ošípaných na farme Lipová vrátane súvisiacich objektov (4 chovné haly; silá pre krmné zmesi; hnojovicové hospodárstvo - zásobník hnojovice, hnojovicová kanalizácia; pripojenie na infraštruktúru) s podmienkou realizácie opatrení na vylúčenie alebo zníženie predpokladaných negatívnych vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, uvedených v kapitole IX. odborného posudku.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHovANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Podľa správy publikovanej Organizáciou pre výživu a poľnohospodárstvo OSN (FAO), produkujú chovy hospodárskych zvierat viac emisií skleníkových plynov ako doprava (18 % pri prepočte na ekvivalentné množstvo CO₂). Sú tiež najčastejšou príčinou poškodzovania pôdy a znečisťovania vody. Živočíšna výroba patrí medzi tie oblasti ľudskej činnosti, ktoré často znečisťujú a poškodzujú stále zmenšujúce sa zdroje pitnej vody.

Územie dotknutej obce Lipová je podľa Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 174/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti zaradená medzi *zraniteľné*

oblasti, tzn., že je to územie z ktorého odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l^{-1} alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť.

Za najväčšiu záťaž pre životné prostredie sa považujú najmä tekuté exkrementy z koncentrovanej živočíšnej výroby, ktoré sú na jednej strane považované za kvalitné organické hnojivo, ale v prípade nevhodného nakladania s nimi môžu závažne negatívne vplyvať na životné prostredie. Manipulácia s hospodárskymi hnojivami a ich využívanie bola v minulosti a je i dnes závažným problémom ďalšieho rozvoja živočíšnej výroby. Sú to produkty, ktoré môžu pri nesprávnej manipulácii vážne ohroziť životné prostredie a najmä kvalitu vôd.

Vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie boli zisťované a posudzované za obdobie prevádzky a ukončenia prevádzky najmä z hľadiska únosného zaťaženia územia; vplyvu na obyvateľstvo, jeho zdravie a aktivity; horninové prostredie a pôdu; vplyvu na ovzdušie a klimatické pomery dotknutého územia; vplyvu na vodné pomery; vplyvu na faunu, flóru, ich biotopy a biodiverzitu; vplyvu na chránené územia, vrátane spolupôsobenia vplyvov posudzovanej činnosti s vplyvmi ostatných činností, ktoré sú v dosahu navrhovanej činnosti.

Na základe výsledkov posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie uvedených v zámere, súčasného poznania dotknutého územia, stanovísk k zámeru, výsledkov verejného prerokovania a ďalších doplňujúcich informácií získaných počas vypracovania odborného posudku, z miestnej obhliadky a doplňujúcich konzultácií s navrhovateľom a spracovateľkou zámeru boli identifikované najmä nasledujúce vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie (vrátane pozitívnych):

Vplyvy na obyvateľstvo

Predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na obyvateľstvo môžu súvisieť najmä s:

- produkciou látok znečisťujúcich (emisie látok znečisťujúcich ovzdušie),
- dopravou (najmä emisie hluku z dopravy).

Počas prevádzky navrhovanej činnosti sa počíta s nasledujúcou dopravou:

- doprava zvierat (dovoz odstavčiat a odvoz ošípaných),
- dovoz krmív,
- odvoz hnojovice do BPS Lipová,
- odvoz odpadov (nebezpečných a ostatných) vrátane uhynutých zvierat

(kadáverov).

Prevádzky zamerané na chov hospodárskych zvierat zaťažujú životné prostredie emisiami látok znečisťujúcich ovzdušie – najmä amoniakom (NH_3) a pachovými látkami. Miera intenzity a pravdepodobnosti ich vzniku zodpovedá počtu ustajnených zvierat a technológii chovu.

Navrhovaná činnosť je umiestnená v oplotenom areáli vo vzdialenosti cca 1,3 km od najbližšieho trvalo obývaného objektu dotknutej obce Lipová. Túto vzdialenosť možno považovať za dostatočnú pre zamedzenie závažných negatívnych vplyvov navrhovanej činnosti na obyvateľstvo a jeho zdravie.

Prístup do areálu navrhovanej činnosti je zabezpečený z cesty I/64 na ktorú sa pripája prístupová komunikácia do areálu farmy dĺžky cca 800 m, cca 4 km severne pred odbočkou do mesta Šurany.

Orientačná hodnota hluku spôsobená nákladným automobilom typu Tatra je 87 - 89 dB. Doprava odstavčiat do areálu a ošípaných z areálu sa zabezpečuje po ceste I/64.

Doprava hnojovice do BPS Lipová sa zabezpečuje po trase: areál farmy – prístupová komunikácia - križovatka s cestou I/64 – cesta III/1499 – križovatka s cestou III/1526 – vstup do areálu BSP. Trasa v celej svojej dĺžke cca 2,7 km vedie mimo obytnej časti obce Lipová.

Emisie hluku a vibrácií z dopravy a stacionárnych zdrojov hluku v súvislosti

s prevádzkou navrhovanej činnosti nepresiahnu vo vonkajšom obytnom prostredí prípustné hodnoty stanovené vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

Celá produkcia hnojovice sa energeticky zhodnotí v BPS Lipová. Vzniknutý digestát z BSP Lipová, ktorý bude ako hnojivo aplikovaný na polia je takmer bez zápachu.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti sa počíta s cca 13 NA týždenne, ktoré zabezpečujú dovoz biologického materiálu (odstavecátá) dovoz krmív, odvoz hnojovice, odvoz uhynutých zvierat, odvoz produkcie (ošípané určené na porážku) a odvoz odpadov vznikajúcich pri prevádzke (nebezpečné a ostatné odpady).

Príspevok hluku z dopravy a emisie amoniaku a pachových látok spôsobené prevádzkou navrhovanej činnosti nebude závažný a vzhľadom na lokalizáciu farmy a vedenie trasy dopravy hnojovice do BSP Lipová sa závažný dosah na obytné prostredie dotknutej obce nepredpokladá.

Vzhľadom na technické a technologické vybavenie prevádzky a spôsob nakladania s hnojovicou sa nepredpokladá nadlimitná produkcia amoniaku a ostatných pachových látok, ktoré by spôsobili narušenie pohody obyvateľstva v najbližších trvale obývaných objektoch.

Krátkodobé negatívne vplyvy by mohli nastať v prípade nevhodnej aplikácii hnojovice (v prípade odstávky alebo poruchy BPS Lipová) do pôdy v blízkosti obytných priestorov (nedodržanie ochranného pásma pri aplikácii hnojovice od hranice obytnej zóny) – následkom čoho by bola zvýšená produkcia pachových látok.

Možno konštatovať, že pokračovaním prevádzky na farme Lipová sa situácia oproti súčasnému stavu nezhorší, vzhľadom na energetické zhodnocovanie celej produkcie hnojovice v BPS Lipová a aplikáciou digestátu z BPS Lipová na pozemky ako hnojivo možno predpokladať zlepšenie kvality životného prostredia v dotknutom území, nakoľko digestát z BPS Lipová by mal byť takmer bez zápachu.

Navrhovaná činnosť bude mať, tak ako i v súčasnosti, pozitívne sociálno-ekonomické vplyvy na obyvateľstvo, najmä zvýšenie pravidelného príjmu do obecného a štátneho rozpočtu a zabezpečenie kvalitného bravčového mäsa pre potreby trhu.

Vplyvy prevádzky BPS Lipová na životné prostredie nie sú predmetom tohto procesu posudzovania. Vplyvy prevádzky BPS Lipová boli zisťované v rámci zisťovacieho konania o potrebe posudzovania vplyvu na životné prostredie podľa zákona ako samostatná činnosť. Vplyvy tohto zariadenia boli veľmi podrobne zdokumentované v zámere, ktorý bol hlavným podkladom pre zisťovacie konanie. Na základe výsledkov zisťovacieho konania príslušný orgán rozhodol, že BPS Liptov nie je potrebné posudzovať podľa zákona.

Hodnotenie zdravotných rizík

Realizácia navrhovanej činnosti sa bude vykonávať podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a preto sa nepredpokladá, že bude predstavovať zdravotné riziko pre obyvateľstvo dotknutej obce. V zariadení sa nebudú produkovať znečisťujúce látky v takom rozsahu, ktoré by mali negatívny vplyv na zdravotný stav obyvateľstva dotknutej obce.

V rámci pracovného prostredia je potrebné dodržiavať príslušné všeobecne záväzné predpisy na ochranu zdravia. Čo sa týka chemických faktorov, v danej prevádzke by mohlo dochádzať k expozícii zamestnancov amoniakom. Vzhľadom na to, že chovné haly sú dobre vetrané, je predpoklad, že koncentrácia amoniaku vo vnútri hál neprekročí limitné hodnoty. Tento predpoklad musí byť preverovaný meraniami kvality pracovného ovzdušia v halách.

Vzhľadom na charakter a rozsah navrhovanej činnosti a na podmienku plnenia bezpečnostných, veterinárnych a hygienických predpisov možno predpokladať, že zdravotné riziká budú minimálne. Technológia chovu a všetky používané zariadenia musia byť konštruované a udržiavané tak, aby nemohlo prísť k priamemu ohrozeniu života, alebo zdravia pracovníkov.

Produkcia takej koncentrácie látok znečisťujúcich ovzdušie (najmä NH₃), ktorá by ohrozovala zdravie obyvateľov sa počas prevádzky navrhovanej činnosti nepredpokladá.

Potenciálne zdravotné riziko predstavuje doprava počas prevádzky navrhovanej činnosti (možné havárie), a preto je potrebné venovať zvýšenú pozornosť technickému stavu dopravných prostriedkov a technickému stavu a čistote prístupových komunikácií. Riziko havárií je možné účinne ovplyvňovať vhodnou organizáciou dopravy a pravidelnou údržbou prístupovej komunikácie.

Na základe uvedených informácií možno konštatovať, že pokračovanie prevádzky na farme Lipová signifikantne neovplyvní hlukové ani emisno-imisné pomery v obytnej zóne dotknutej obce a nespôsobí zhoršenie životných podmienok obyvateľstva v porovnaní s jestvujúcim stavom. Negatívne vplyvy posudzovanej činnosti na obyvateľstvo budú málo významné a environmentálne prijateľné.

Vplyvy na horninové prostredie a geomorfologické pomery

Pri prevádzke jestvujúcej činnosti sa nepredpokladajú také aktivity (napr. terénne úpravy, násypy, výkopy), ktorými by sa ovplyvnili geomorfologické pomery dotknutého územia.

Lokalita na ktorej je umiestnená posudzovaná činnosť je geodynamicky stabilná neboli na nej zaznamenané ani aktivované žiadne geodynamické javy.

V dotknutom území, ani v jeho bezprostrednej blízkosti, sa nenachádza žiadne ložisko nerastných surovín ktoré by mohlo byť ovplyvnené prevádzkou jestvujúcej činnosti.

Pri štandardnej prevádzke sa vplyvy navrhovanej činnosti na horninové prostredie nepredpokladajú.

Potenciálnym zdrojom znečistenia horninového prostredia môžu byť havarijné situácie (napr. únik ropných látok z pracovných mechanizmov, havária hnojovicovej kanalizácie, nesprávna manipulácia s hnojovicou) čo je málo pravdepodobné. Prevádzka je riešená tak, aby sa v maximálne možnej miere zabránilo možnosti kontaminácie horninového prostredia.

Vplyvy navrhovanej činnosti na geomorfologické pomery a horninové prostredie možno hodnotiť ako málo významné.

Vplyvy na pôdu

Vzhľadom na skutočnosť, že posudzovaná činnosť je existujúcou činnosťou a s pokračovaním jej prevádzky nesúvisí výstavba žiadnych nových objektov, nevyžaduje sa trvalý ani dočasný záber poľnohospodárskej pôdy ani lesných pozemkov. Prevádzka sa nachádza v oplotenom areáli na pozemkoch evidovaných v katastri nehnuteľnosti ako zastavané plochy a nádvorcia. Najefektívnejšie využívanie hnojovice, ktorá sa vyprodukuje v rámci prevádzky navrhovanej činnosti je hnojenie poľnohospodárskej pôdy. Nesprávne hnojenie môže mať negatívny vplyv na kvalitu poľnohospodárskej pôdy. Hnojenie nestabilizovanou hnojovicou môže zhoršiť hydrofyzikálne vlastnosti pôdy, a preto je potrebné vypracovávať a dôsledne rešpektovať ročný plán hnojenia a dodržiavať opatrenia kódexu správnej poľnohospodárskej praxe ako aj program poľnohospodárskych činností v zraniteľných oblastiach. Pri správnej aplikácii hnojovice sa zvýši obsah humusotvorných látok v pôde, podporí sa žiaduca mikroflóra, zvýši sa celková úrodnosť a kondícia pôdy, čo možno považovať za nepriamy pozitívny vplyv navrhovanej činnosti na pôdu. Za správnosť hnojenia zodpovedá príslušný poľnohospodársky podnik s ktorým má navrhovateľ uzatvorené zmluvné vzťahy na dodávku hnojovice. Priama aplikácia hnojovice na poľnohospodársku pôdu pripadá do úvahy len v ojedinelých prípadoch, v čase odstávky alebo poruchy BPS Lipová, s ktorou má navrhovateľ uzatvorené zmluvne vzťahy na odber celej produkcie hnojovice.

Na priame hnojenie poľnohospodárskej pôdy sa použije netradičné organické hnojivo so špecifickými účinkami na pôdu a poľnohospodárske plodiny - vyfermentovaný biokal

(digestát) ktorý vznikne v rámci prevádzky BPS Lipová na základe zmluvných vzťahov medzi prevádzkovateľom BPS Lipová a príslušným poľnohospodárskym podnikom.

Aplikácia digestátu z BPS Lipová bude mať pozitívny vplyv na štruktúru pôdy, na objemovú hmotnosť pôdy, jej vlhkosť režim a infiltračnú schopnosť. Digestát je pohotovostným zdrojom dusíka, ktorý je pre rastliny využiteľnejší ako dusík z minerálnych hnojív. Pri hnojení digestátom sa obmedzuje i používanie herbicídov, nakoľko pri anaeróbnej fermentácii v BPS dochádza k ničeniu semien burín.

Pri dôslednom dodržaní požiadaviek hospodárenia v zraniteľných oblastiach a pravidelnej kontroly na pozemkoch, na ktoré sa aplikujú organické hnojiva sa závažné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na pôdu nepredpokladajú.

Vplyvy na klimatické pomery

Živočišna výroba všeobecne prispieva k prebiehajúcim klimatickým zmenám, nakoľko sa v rámci nej produkujú skleníkové plyny (CH_4 , N_2O , CO_2 , halogénové uhlíkovodíky). Táto skutočnosť je zohľadňovaná pri kĺmení ošipaných podávaním biotechnologických prípravkov na zníženie tvorby a emisií amoniaku a zápachajúcich plynov. Pri energetickom využití bioplynu v kogeneračnej jednotke BPS Lipová sa znižuje jeho „skleníkový efekt“ až o 95 %.

Vzhľadom na charakter a rozsah posudzovanej činnosti nepredpokladajú sa jej významné negatívne vplyvy na klimatické pomery dotknutého územia.

Z dôvodu pokračovania prevádzky jestvujúcej činnosti nedôjde k závažnému ovplyvneniu klimatických pomerov v dotknutom území v porovnaní so súčasným stavom.

Vplyvy na ovzdušie

Živočišna výroba všeobecne prispieva k znečisťovaniu ovzdušia. Okrem produkcie skleníkových plynov (CH_4 , N_2O , CO_2 , halogénové uhlíkovodíky) je táto výroba najväčším producentom amoniaku (NH_3) - viac ako 97 % a pachových látok.

Metán (CH_4) vzniká okrem iného ako produkt organického odbúravania živočišných exkrementov.

Amoniak (NH_3) spôsobuje znečistenie pôdy a vôd, jeho diaľkový prenos atmosférou spolu s imisiami vedie k vzniku kyslých dažďov a následnému okysľovaniu pôdy a vôd. Na stanovištiach rastlín dochádza k prudkým zmenám pH. Amoniak je vo vysokých koncentráciách škodlivý i voľne žijúcim živočíchom. U hospodárskych zvierat sa zhoršuje zdravotný stav. U človeka spôsobuje amoniak inhalačné problémy a silne dráždi očné sliznicu, pri vysokých koncentráciách spôsobuje poruchy centrálného nervového systému, spojené s nespavosťou a s alergiami.

Pachové látky zo živočišnej výroby obsahujú viac ako 100 rozličných zložiek, ku ktorým patrí najmä amoniak (NH_3), metán (CH_4), sírovodík (H_2S), indol, skatol, prchavé masťné kyseliny, fenoly, merkaptany a sulfidy. Tieto substancie sú škodlivé pre zdravie a úžitkovosť hospodárskych zvierat a spôsobujú tiež zdravotné problémy u ľudí.

Veľmi vhodnou biotechnológiou na zhodnotenie organických exkrementov a vznikajúcich plyných látok sa javí kontrolovaná anaeróbna fermentácia v BPS Lipová, ktorá sa využíva i v prípade posudzovanej činnosti. Ide o energetické a materiálové zhodnotenie organických exkrementov. Okrem redukcie množstva exkrementov je jedným z produktov tohto procesu aj energeticky cenná surovina – bioplyn. Druhým produktom anaeróbnej fermentácie je vyhnutý kal (digestát), ktorý predstavuje organické hnojivo vysokej kvality. Digestát už nie je významným zdrojom nepríjemného zápachu ani zdrojom emisie amoniaku. Pri energetickom využití bioplynu v kogeneračnej jednotke sa znižuje jeho „skleníkový efekt“ až o 95 %.

Posudzovaná činnosť, je podľa prílohy č. 1 k vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona

o ovzduší, veľkým zdrojom znečisťovania ovzdušia (Kat. 6.12 Chov hospodárskych zvierat s projektovaným počtom chovných miest a) ošípané s hmotnosťou nad 30 kg > 2 000).

V dôsledku prevádzky navrhovanej činnosti sú do vonkajšieho ovzdušia emitované:

- výfukové plyny z dopravy zabezpečujúcej chod prevádzky,
- amoniak a pachové látky z výkrmu ošípaných.

Výfukové plyny z automobilov obsahujú vodu, tuhé znečisťujúce látky, CO, CO₂, nespálené uhľovodíky, NO_x, SO₂, aldehydy, ketóny, ťažké kovy- zlúčeniny olova, sadze- vznikajú nedokonalým spaľovaním bohatých zmesí. Automobily sú zaradené medzi mobilné zdroje znečisťovania ovzdušia, pre ktoré platia požiadavky platnej legislatívy.

Využívaním dopravných prostriedkov s vyhovujúcimi emisími parametrami výfukových plynov a zavedením nízko-emisných techník do procesu výkrmu ošípaných, možno vplyv emisií na vonkajšie ovzdušie hodnotiť ako stredne až málo významný, prerušovaný (počas chovných turnusov) a bez predpokladu zmeny súčasnej dobrej kvality ovzdušia v danej lokalite.

Navrhovateľ zaviedol na farme výkrmu ošípaných Lipová niekoľko nízko-emisných techník ktorými sú:

Správna stratégia kŕmenia

- pre výkrm ošípaných sa používa krmivo rastlinného pôvodu obohatené o vitamíny, minerálne látky a soli;
- zloženie krmiva je prispôsobené požiadavkám potrieb ošípaných vzhľadom na ich vek, hmotnosť a štádium chovu;
- do krmiva sú primiešavané biotechnologické prípravky.

Uplatnením uvedenej správnej stratégie kŕmenia sa dosahuje zníženie celkových emisií NH₃ o 50 %.

Skladovanie organických hnojív

- pre skladovanie hnojovice je zabezpečená dostatočná kapacita skladovacích nádrží;
- povrch hladiny hnojovice je bez manipulačných zásahov, aby sa vytvorila a nenarušovala prirodzená kôra (krusta), ktorá vytvára prirodzenú bariéru pre výstup plynov NH₃ do ovzdušia.

Uplatnením uvedenej techniky sa dosahuje zníženie emisií NH₃ pre sklad hnojovice mimo ustajnenia o 35 %.

Aplikácia organických hnojív do pôdy

Celá produkcia hnojovice z farmy Lipová je vyvážaná do BPS Lipová na materiálové a energetické zhodnotenie, tzn. emisie NH₃ z aplikácie hnojovice do pôdy nevznikajú.

Uvedeným riešením využitia hnojovice sa dosahuje takmer 100 % zníženie emisií oproti priamej povrchovej aplikácii hnojovice na pôdu.

Dodržiavaním technologických postupov, nízko emisnej technológie pri ustajnení a kŕmení zvierat, skladovaní hnojovice, energetickom a materiálovom zhodnocovaní hnojovice v BPS Lipová, rešpektovaním príslušných noriem a realizáciou navrhovaných opatrení je možné intenzitu vplyvov posudzovanej činnosti na ovzdušie podstatne znížiť až odstrániť.

Uvedenými opatreniami sa dosahuje celkové zníženie emisií o 73 % v porovnaní s celkovými emisiami amoniaku bez zavedenia nízko-emisných techník. Dosiahnuté celkové emisie NH₃ po uplatnení nízko-emisných techník sú v rozsahu parametra pre BAT-AEL čo znamená, že prevádzka výkrmu ošípaných na farme Lipová vyhovuje požiadavkám najlepšie dostupnej technológie (BAT).

Malým zdrojom znečisťovania ovzdušia počas prevádzky navrhovanej činnosti sú aj emisie z dopravy (napr. dovoz krmiva, vývoz zvierat, vývoz digestátu, a pod.), ktoré vzhľadom na frekvenciu dopravy neovplyvňujú významne kvalitu ovzdušia v dotknutom území.

Vzhľadom na navrhované a realizované opatrenia na zníženie emisií látok znečisťujúcich ovzdušie z prevádzky na farme Lipová bude ďalšia prevádzka na jestvujúcej farme nepodstatným príspevkom k znečisteniu ovzdušia v dotknutom území.

Vplyvy na vodné pomery

Možnými zdrojmi znečisťovania povrchových a podzemných vôd v súvislosti s posudzovanou činnosťou sú najmä:

- skladovanie organických hnojív (hnojovica),
- produkcia odpadových vôd a ich akumulovanie v žumpe,
- aplikácia hnojovice na poľnohospodársku pôdu,
- úniky ropných látok z mechanizmov používaných počas prevádzky navrhovanej činnosti.

Podľa § 35 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) ochrana vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov sa zabezpečuje na poľnohospodársky využívaných územiach najmä vykonaním potrebných opatrení pri skladovaní, manipulácii a aplikácii prírodných hnojív a priemyselných hnojív a vhodnými spôsobmi obrábania pôdy. Zabezpečenie všeobecne prijateľnej úrovne ochrany vôd pred znečisťovaním dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov upravuje Kódex správnej poľnohospodárskej praxe, ktorý vypracúva Ministerstvo pôdohospodárstva a regio

Územie obce Lipová je podľa Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 174/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti zaradené do zoznamu zraniteľných oblastí.

Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na hydrologické pomery počas prevádzky sa môžu vyskytnúť najmä pri nesprávnom nakladaní s látkami škodiacimi vodám, najmä z dôvodu nesprávneho nakladania s hnojovicou, z dôvodu nesprávnej aplikácie hnojovice na poľnohospodárske pozemky (napr. prehnojenie pôd opakovaná aplikácia hnojovice na pozemky a s tým súvisiace vyplavovanie do podzemných vôd), a preto je nevyhnutné tejto oblasti venovať zvýšenú pozornosť. Za správnosť hnojenia zodpovedá príslušný poľnohospodársky podnik.

Hnojovica je organické hnojivo, z ktorého sa živiny po aplikácii rýchlo uvoľňujú, a preto treba hnojovicu aplikovať dávkovo a do pôdy dodať len také množstvo hnojovice s takým množstvom živín, ktoré dokážu rastliny, ktoré sa na hnojenom pozemku pestujú využiť. Pri vysokých dávkach aplikovanej hnojovice sa uvoľnené živiny nevyužijú a splavia sa do podzemných vôd.

V prípade navrhovanej činnosti sa vyprodukovaná hnojovica energeticky a materiálovo zhodnocuje v blízkej BPS Lipová. Výstupom je bioplyn, ktorý sa použije na výrobu elektrickej energie a tepla a digestát, ktorý sa použije na hnojenie poľnohospodárskej pôdy. S priamou aplikáciou vyprodukovanej hnojovice na poľnohospodárske pozemky sa uvažuje len výnimočne v prípade zastavenia prevádzky BPS Lipová. V takom prípade je hnojovica odvádzaná do štyroch skladovacích nádrží hnojovice (každá o objeme 1 398 m³) s celkovým objemom 5 592 m³. Kapacita skladovania hnojovice na farme Lipová je zabezpečená na dobu 4,1 mesiaca, čo zodpovedá podmienkam podľa prílohy č. 5 k zákonu č. 364/2004 Z. z. o vodách bod B/2, ktorý znie, že kapacita skladovacích nádrží na organické hnojivá musí presahovať kapacitu skladovacích nádrží požadovanú na skladovanie počas najdlhšieho obdobia, keď je aplikácia na pozemky v ohrozených oblastiach zakázaná, s výnimkou prípadov, keď možno orgánu štátnej vodnej správy preukázať, že akékoľvek množstvo organického hnojiva presahujúce skladovaciu kapacitu bude zneškodnené spôsobom, ktorý nepoškodí životné prostredie.

S prevádzkou na farme Lipová súvisí možné riziko znečistenia pôdy a podzemných vôd v prípade nesprávneho nakladania so znečisťujúcimi látkami (napr. hnojovica, splaškové odpadové

vody, prípravky na dezinfekciu, nebezpečné odpady). Pre minimalizáciu týchto rizík sú na farme Lipová vybudované a používané:

- veľkoplošná záchytná havarijná nádrž (1 705 m³) pre 4 veľkoobjemové nadzemné skladovacie nádrže na hnojovicu, ktorej záchytná kapacita presahuje o 20 % objem jednej skladovacej nádrže;
- kontrola tesnosti záchytnej vane, jej technického stavu a funkčnej spoľahlivosti je pravidelne vykonávaná podľa súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany vôd;
- všetky podzemné nádrže (žumpy) sú nepriepustné a kontrola ich tesnosti, technického stavu a funkčnej spoľahlivosti je pravidelne vykonávaná podľa súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany vôd;
- nadzemné areálové potrubie na hnojovicu je každodenne monitorované obsluhou;
- dezinfekčné prostriedky nie sú na farme skladované, sú dovážané bezprostredne pred ich použitím priamo na miesto použitia;
- priestory na dočasné zhromažďovanie nebezpečných odpadov sú vybudované podľa požiadaviek súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov, pravidelný odber odpadov zabezpečujú oprávnené externé subjekty na základe zmluvných vzťahov;
- manipulácia so znečisťujúcimi látkami je vykonávaná podľa prevádzkového poriadku a manuálov, o ktorých je obsluha náležite a pravidelne poučená.

Napriek uvedeným opatreniam sa nedá jednoznačne vylúčiť riziko ohrozenia znečistenia podzemných vôd (v prípade veľkých únikov) spôsobených napr. haváriou nákladného automobilu alebo cisterny, a preto je potrebné počítať i s takým rizikom aj keď je predpoklad takejto situácie veľmi nízky.

Pitná voda pre zamestnancov farmy sa zabezpečuje balená. Pitná voda na sociálne účely (umývanie, sprchovanie, WC a pod.) je zabezpečovaná z vlastného zdroja, studne, ktorá sa nachádza v areáli farmy.

Priemyselná voda pre potreby prevádzky, na napájanie zvierat, prípravu krmivá, hygienu hál počas prevádzky a na dezinfekciu hál po ukončení turnusov a pod. a požiarne voda bude zabezpečená z vlastného zdroja, ktorý sa nachádza v areáli farmy.

Priemyselné odpadové vody z dezinfekcie hál sa odvádzajú do prednádrže, kde sa zmiešajú s hnojovicou a odvedú sa do skladovacích nádrží.

Splaškové odpadové vody zo sociálnych zariadení sú akumulované v žumpe a po jej naplnení vyvázané na ČOV.

Vody z povrchového odtoku sú odvádzané do vsaku na terén. Pre prípad výdatnejších zrážok by bolo vhodné uvažovať s odtokom vody zo striech hál prostredníctvom vsakovacích šácht.

K priamemu vypúšťaniu odpadových vôd z prevádzky posudzovanej činnosti do povrchových alebo podzemných vôd nedochádza ani v budúcnosti sa nepredpokladá.

Produkcija a vypúšťanie iných odpadových vôd, napr. odpadových vôd s obsahom nebezpečných látok, sa nepredpokladá.

Pokračovanie prevádzky jestvujúceho zariadenia závažne neovplyvní hydrologické ani hydrogeologické pomery hodnoteného územia a nebude mať ani vplyv na výšku hladiny, a smer prúdenia podzemnej vody, resp. výdatnosť vodných zdrojov.

Potenciálne vplyvy navrhovanej činnosti na vodné pomery v dotknutom území sú významné, ale nie závažné a vzhľadom na umiestnenie navrhovanej činnosti v zraniteľnej oblasti je potrebné zabezpečiť i v nasledujúcom období zvýšenú kontrolu a monitorovanie kvality podzemných vôd v dotknutom území.

Na všetky scenáre potenciálneho havarijného úniku škodlivých látok do podzemných alebo povrchových vôd musí mať prevádzkovateľ vypracovaný havarijný plán podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 200/2018 Z. z., ktorou

sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd.

Dôsledným dodržiavaním technologických postupov, rešpektovaním požiadaviek príslušných právnych predpisov a realizáciou navrhovaných opatrení je možné vplyvy navrhovanej činnosti na vodné pomery značne znížiť, prípadne i odstrániť.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy a biodiverzitu

Posudzovaná činnosť je lokalizovaná v oplotenom areáli farmy Lipová na pozemkoch evidovaných v katastri nehnuteľnosti ako zastavané plochy a nádvorcia.

Na lokalite navrhovanej činnosti ani v bezprostrednom okolí neboli identifikované chránené druhy rastlín ani živočíchov ani ich biotopy.

Čo sa týka rastlín, v areáli farmy dominujú ruderalne a synantropné druhy a dokonca aj invázne alebo alergénne druhy. Posudzovaná činnosť nesúvisí so žiadnym výrubom drevín rastúcich mimo les ani s odstránením inej vegetácie.

V areáli farmy Lipová sa nachádzajú synantropné druhy živočíchov, ktoré sú viazané na takýto typ územia. V niektorých ohľadoch môže byť ich výskyt nežiaduci alebo neprijateľný (napr. hmyz, hlodavce a pod.). Nie je vylúčený výskyt živočíchov, ktorých z hľadiska potravinovej ponuky takýto priestor priťahuje, ako napr. niektoré druhy malých cicavcov, drobných ale i dravých vtákov alebo netopierov. Ich výskyt je však krátkodobý a ojedinelý. Prevádzka na farme v prípade takéhoto ojedinelého alebo sezónneho výskytu živočíchov vrátane vtáctva negatívne neovplyvňuje na ich existenciu.

Pri bežnej prevádzke sa nepredpokladajú významnejšie negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na faunu a flóru a ich biotopy.

Potenciálne negatívne vplyvy na druhové zloženie rastlinstva a živočíšstva môžu vzniknúť pri nevhodnej manipulácii s hnojovicou, v prípade úniku hnojovice z nádrží, alebo pri nevhodnej aplikácii na pôdu. Neúmerné zvýšenie dávok hnojovice na pôdu môže vyvolať zaburinenie pôd alebo spálenie rastlín. Hnojenie pozemkov je v pôsobnosti príslušného poľnohospodárskeho podniku a musí sa vykonávať podľa schváleného ročného plánu hnojenia.

Vzhľadom na charakter, rozsah a umiestnenie navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú počas jej prevádzky závažné negatívne vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy ani zmeny v biologické rozmanitosti druhov a ekosystémov, ani v štruktúre a funkcii ekosystémov.

Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma

Územie, na ktorom je umiestnená farma Lipová sa nachádza v prvom stupni územnej ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, na ktorom sa uplatňujú ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny podľa druhej časti tohto zákona.

Lokalita na ktorej je umiestnená farma Lipová nie je súčasťou žiadneho z chránených území národnej sústavy (chránená krajinná oblasť, národný park, maloplošné chránené územia), ani európskej sústavy chránených území (Natura 2000) – chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, ani iných osobitne významných častí prírody (napr. mokrade, chránené stromy). Navrhovaná činnosť nemá dosah ani na územia chránené podľa osobitných predpisov, ktoré sa nachádzajú v širšom území.

Na územie dotknutej obce Lipová zasahuje chránené vtáčie územie SKCHVU005 Dolné Považie vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 593/2006 Z. z. Lokalita navrhovanej činnosti nie je jeho súčasťou. Na území dotknutej obce Lipová sa nenachádza ani nezasahuje žiadne územie európskeho významu.

Územie navrhovanej činnosti nie je súčasťou žiadnej chránenej vodohospodárskej oblasti ani v dosahu žiadneho pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov.

Približne 2,5 km severovýchodne od lokality navrhovanej činnosti preteká tok Malá

Nitra, ktorý je vodohospodársky významným tokom podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 211/2005 Z. z. ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných tokov a vodárenských vodných tokov. Tento tok nie je v dosahu vplyvov navrhovanej činnosti.

Poľnohospodársky využívané pozemky v dotknutej obci Lipová sú zaradené medzi zraniteľné oblasti podľa Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 174/2017 Z. z. ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti.

V zraniteľných oblastiach sa zabezpečuje zvýšená ochrana vôd pred poľnohospodárskym znečistením uplatňovaním najnovších vedeckých poznatkov a technických poznatkov, prírodných podmienok a potreby ochrany vôd podľa Programu poľnohospodárskych činností, ktorý vydáva a pravidelne prehodnocuje Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky.

Dodržaním požiadaviek príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov, realizáciou opatrení na ochranu vodných zdrojov, rešpektovaním, dodržaním opatrení havarijného plánu a ročného plánu hnojenia sa vplyvy navrhovanej činnosti na vodohospodársky chránené územia nepredpokladajú.

Ďalšou prevádzkou navrhovanej činnosti pri dodržaní opatrení na zníženia a odstránenie potenciálnych vplyvov sa významné negatívne vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma nepredpokladajú.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Na územie dotknutej obce Lipová zasahuje biocentrum regionálneho významu Veľký les, biokoridory regionálneho významu rieka Malá Nitra a Tvrdošovce – Štefanovičová, dva navrhované koridory a dva navrhované biocentra miestneho významu a 12 plošných a líniových interakčných prvkov.

Navrhovaná činnosť nezasahuje ani nie je v priamom kontakte so žiadnym z prvkov územného systému ekologickej stability (biocentra, biokoridory, interakčné prvky).

Vplyvy navrhovanej činnosti na územný systém ekologickej stability sa nepredpokladajú.

Vplyvy na krajinu

Posudzovaná činnosť je jestvujúcou činnosťou. Pokračovaním jej prevádzky sa nezmení súčasná štruktúra krajiny, nakoľko sa neuvažuje s výstavbou žiadnych nových objektov mimo areálu farmy. Nepredstavuje pre dotknutú krajinu významný vplyv na jej scenériu, ani na krajinný obraz.

Pozitívnym vplyvom na krajinu môžu byť sadové úpravy ktoré by bolo vhodné realizovať v areáli farmy Lipová vrátane výsadba izolačnej zelene na hranici areálu.

Vplyvy navrhovanej činnosti na zmenu krajinnnej štruktúry, krajinnú scenériu ani krajinný obraz sa nepredpokladajú.

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Pokračovaním prevádzky jestvujúceho zariadenia na výkrm ošípaných sa neovplyvní štruktúra dotknutej obce, ani jej infraštruktúra a architektúra.

V súvislosti s prevádzkou posudzovanej činnosti možno hovoriť o pozitívnom vplyve na rozvoj poľnohospodárskej výroby v dotknutom regióne. Sprievodný produkt chovu ošípaných - hnojovica sa bude využívať na výrobu bioplynu v BPS Lipová. Produkt fermentácie z BPS - digestát predstavuje kvalitné hnojivo a oproti aplikácii tradičných organických hnojív neobťažuje obyvateľstvo dotknutej obce zápachom. Takéto riešenie je mimoriadne efektívne a z pohľadu vplyvov na životné prostredie ho možno klasifikovať ako optimálne.

Pokračovaním prevádzky jestvujúceho zariadenia sa nevyžaduje zmena organizácie

dopravy oproti súčasnému stavu ani podstatné zvýšenie frekvencie dopravy po jestvujúcich komunikáciách.

Ostatné prvky urbánneho komplexu nebudú navrhovanou činnosťou dotknuté.

Prevádzka jestvujúceho zariadenia nie je takého charakteru, že by mohla mať závažný vplyv na urbánny komplex a využitie zeme oproti súčasnému stavu.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

V území, ktoré je v dosahu posudzovanej činnosti nie sú evidované žiadne nehnuteľné ani hnutel'né veci, ktoré majú pamiatkovú hodnotu, vyhlásené za kultúrne pamiatky podľa zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. V dosahu navrhovanej činnosti sa nenachádzajú žiadne pamiatkové rezervácie ani pamiatkové zóny.

Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na kultúrne a historické pamiatky sa nepredpokladajú.

Vplyvy na archeologické náleziská

V dotknutom území neboli identifikované žiadne archeologické nálezy ani archeologické náleziska.

Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na archeologické náleziska sa nepredpokladajú.

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Na riešenom území neboli v čase posudzovania ani v predchádzajúcom období zaznamenané žiadne paleontologické náleziska, alebo nálezy. Nenachádzajú sa tu ani významné geologické lokality. Počas nasledujúcej prevádzky v jestvujúcom zariadení sa nepredpokladajú zemné práce pri ktorých by mohlo dôjsť napr. k nálezu skamenelín.

Vzhľadom na lokalizáciu navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na paleontologické náleziská ani na významné geologické lokality.

Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy

Kultúrne hodnoty nehmotnej povahy predstavujú najmä miestne tradície, miestna kultúra, jazyk, umenie.

Negatívne vplyvy posudzovanej činnosti na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy v dotknutom území sa nepredpokladajú.

Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Lokalita umiestnenia navrhovanej činnosti sa nachádza viac ako 40 km severne od najbližšej št. hranice s Maďarskou republikou.

Vzhľadom na lokalizáciu a charakter navrhovanej činnosti nedôjde k negatívnym vplyvom navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia, ktoré by presahovali štátne hranice.

Iné vplyvy

Okrem uvedených vplyvov sa žiadne iné závažné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie nepredpokladajú.

Výskyt žiarenia a iných fyzikálnych polí sa vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti nepredpokladá. V zariadení na výkrm ošípaných sa nebude nakladať s materiálmi, ktoré by obsahovali prírodné rádionuklidy ani materiály s obsahom umelých rádionuklidov.

Produkcia odpadového tepla z prevádzky nebude takého rozsahu, ktorý by mal dosah na okolie areálu farmy.

S prevádzkou jestvujúcej činnosti nebudú súvisieť žiadne zemné práce väčšieho rozsahu.

Nepredpokladá sa žiadna ďalšia závažná zmena v dotknutom území, ktorá by bola

spôsobená prevádzkou navrhovanej činnosti.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Lokalita na ktorej je umiestnená farma Lipová nie je súčasťou žiadneho z chránených území európskej sústavy chránených území (Natura 2000) – chránené vtáčie územia, územia európskeho významu. Na územie dotknutej obce Lipová zasahuje chránené vtáčie územie SKCHVU005 Dolné Považie. Lokalita navrhovanej činnosti nie je jeho súčasťou. Na území dotknutej obce Lipová sa nenachádza ani nezasahuje žiadne územie európskeho významu.

VI. ROZHODNUTIE VO VECI

1. Záverečné stanovisko

Na základe výsledkov hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, pripomienok a stanovísk doručených v priebehu procesu posudzovania, záverov verejného prerokovania, očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, a záverov odborného posudku, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie

s ú h l a s í

s ďalšou prevádzkou navrhovanej činnosti „Výkrm ošípaných farma Lipová“ za predpokladu dodržania príslušných platných právnych predpisov a splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Platnosť záverečného stanoviska je sedem rokov odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti. Záverečné stanovisko nestráca platnosť, ak sa počas jeho platnosti začne konanie o umiestnení alebo povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

2. Odsúhlasený variant

Na základe záverov komplexného posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti podľa zákona príslušný orgán **súhlasí s pokračovaním prevádzky navrhovanej činnosti podľa variantu uvedeného v zámere** a popísaného v bode II.6. tohto záverečného stanoviska, tzn. prevádzka zariadenia na chov ošípaných umiestneného na farme Lipová s kapacitou chovu max. 9 000 ks ošípaných. Prevádzka pozostáva zo štyroch chovných hál (haly č. 1, 2, 3, 4) a súvisiacich objektov (zásobníky krmiva, studňa, kafilérny box, dezinfekčný brod, akvaglób, hnojovicové hospodárstvo (žumpy, nadzemné potrubie, skladovacie nádrže), prístrešok pre dieselaagregát (záložný zdroj elektrickej energie), administratívno-sociálna budova.

3. Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojené s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny

Na základe výsledkov posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné

prostredie, pripomienok a stanovísk príslušných, dotknutých subjektov vrátane dotknutej obce a verejnosti, výsledkov verejného prerokovania, odborného posudku a na základe informácii uvedených v zámere, ktorý v tomto prípade plní funkciu správy o hodnotení, sa odporúčajú nasledujúce opatrenia a podmienky:

1. Vypracovať a dodržiavať plán preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku škodlivých látok a obzvlášť škodlivých látok do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku (havarijný plán) zariadenia podľa prílohy k vyhláske Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 200/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd;
2. Dôsledne dodržiavať príslušné ustanovenia smernice 91/676/EC o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (nitrátová smernica), plán hnojenia, opatrenia Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe ochrana vodných zdrojov, program poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach a zabezpečiť zvýšenú kontrolu a monitorovanie kvality podzemných vôd v areáli farmy Lipová a v dosahu navrhovanej činnosti;
3. Všetky jestvujúce objekty, manipulačné a skladovacie priestory udržiavať tak, aby bolo zabezpečené zachytenie škodlivých látok pri manipulácii s látkami škodiacimi vodám a v prípade havárie aby nemohlo dôjsť úniku škodlivých látok do podzemných vôd;
4. Vodné stavby (studňa, rozvody vody, kanalizácia na odvedenie splaškových odpadových a priemyselných vôd a vôd z povrchového odtoku, žumpy, hnojovicové hospodárstvo) udržiavať v bezporuchovom stave v súlade s užívacími povoleniami prevádzky a v súlade so schváleným aktuálnym súborom technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení a prevádzkového poriadku farmy Lipová;
5. Technologické zariadenia udržiavať v dobrom technickom stave, vykonávať ich pravidelnú údržbu a kontrolu podľa platných predpisov. Systém vykonávania údržby a kontrol uviesť v prevádzkovom poriadku zariadenia;
6. Skladovanie hnojovice a manipuláciu s hnojovicou zabezpečiť podľa Programu poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach;
7. Všetky plochy, kde dochádza k manipulácii s hnojovicou, zabezpečiť proti úniku do povrchových a podzemných vôd a udržiavať ich v čistom stave;
8. Zabezpečiť pravidelnú kontrolu tesnosti, technického stavu a funkčnej spoľahlivosti všetkých nádrží, v ktorých sa akumulujú, zhromažďujú a skladujú znečisťujúce látky (odborne spôsobilou osobou v intervaloch vyplývajúcich z príslušných právnych predpisov);
9. Vykonávať denný monitoring nadzemného areálového potrubného rozvodu hnojovice;
10. Prečerpávanie hnojovice do cisterny vykonávať len na manipulačnej ploche vyspádovanej a zvedenej do prečerpávacej nádrže;
11. V prípade poruchy dodávky vody z vlastného zdroja, zabezpečiť náhradný zdroj vody (napr. mobilnými cisternami v potrebnej kvalite a objeme);
12. Ustajňovacie priestory čistiť vysokotlakovými čističmi a pravidelne kontrolovať nastavenia napájacích zariadení z dôvodu šetrenia vodou;
13. Na skladovanie nebezpečných látok a nebezpečných odpadov používať len vyhradené priestory, vybavené a zabezpečené podľa platných predpisov;

14. Pri prevádzke zariadenia dodržiavať príslušné ustanovenia § 15 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší. Prevádzkovateľ je povinný dodržiavať všeobecné podmienky prevádzkovania veľkého zdroja znečisťovania ovzdušia najmä pre emitované pachové látky (amoniak);
15. Viest' prevádzkovú evidenciu o zdroji znečisťovania ovzdušia podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 231/2013 Z. z. o informáciách podávaných Európskej komisii, o požiadavkách na vedenie prevádzkovej evidencie, o údajoch oznamovaných do Národného emisného informačného systému a o súbore technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení;
16. V rámci prevádzky zariadenia vykonať meranie emisií na preukázanie dodržania určených emisných limitov a množstva emisií znečisťujúcich látok podľa príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 411/2012 Z. z. o monitorovaní emisií, technických požiadaviek a všeobecných podmienok prevádzkovania zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí;
17. Ak sa preukáže obťažovanie obyvateľstva pachovými látkami, vykonať technicky dostupné opatrenia;
18. Zabezpečiť pravidelné vypúšťanie hnojovice zo záchytných nádrží pod roštovou podlahou chovných hál, ktoré sú zdrojom fugitívnych emisií amoniaku a pachových látok z rozkladajúcich sa exkrementov;
19. Minimalizovať dobu zadržania hnojovice v otvorenej prečerpávacej nádrži (pri sklade hnojovice) len na dobu naplnenia autocisterny;
20. Zabezpečiť pravidelný monitoring podhladinového plniaceho potrubia a jeho ústia vo veľkoobjemových skladovacích nádržiach na hnojovicu (zabránenie narušenia prirodzenej krusty na hladine, ktorou sa znižujú emisie amoniaku a pachových látok až o 35 %);
21. Zabezpečiť pravidelné čistenie a údržbu prístupovej komunikácie, vnútorných komunikácií a spevnených plôch aby nedochádzalo k vysokým emisiám prachových častíc PM₁₀;
22. Zabezpečiť včasné odstraňovanie tiel uhynutých zvierat (kadáverov). Uhynuté zvieratá okamžite odstrániť z chovných priestorov a uložiť v kafilérnom boxe. Kafilérny box musí byť uzamknuteľný, nakládka a vykládka uhynutých zvierat musí vyhovovať požiadavkám ochrany zdravia ľudí, zvierat a ochrany podzemných vôd pri manipulácii s látkami škodiacimi vodám počas dezinfekcie kafilérneho boxu. O identifikovaných uhynutých jedincoch viesť presnú evidenciu.
23. Bezodkladne oznámiť príslušnému veterinárnemu lekárovi každé podozrenie na výskyt choroby podliehajúcej hláseniu ako aj iné skutočnosti závažné v záujme ochrany zdravia ošípaných, ochrany zdravia ľudí a bezpečnosti potravín živočíšneho pôvodu.
24. Vyčistiť a udržiavať dezinfekčný žľab pri vstupe do areálu.
25. Pri kŕmení využívať v maximálnej možnej miere enzymatické prípravky a prípravky rozkladajúce hnojovicu v štádiu skladovania. Prísun proteínov v krmive musí zodpovedať produkčnej úrovni zvierat.
26. Pred začatím každého chovného cyklu vykonávať kompletnú asanáciu a dezinfekciu chovných hál, technológií, výrobných a sociálnych priestorov.
27. Otvory v halách a ostatných objektoch zabezpečiť proti vniknutiu hlodavcov a vtákov.
28. V predpísaných intervaloch vykonávať deratizáciu prevádzky.
29. Osvetľovacie telesá v halách pravidelne po každom turnuse a podľa potreby čistiť od znečistenia a nánosov prachu.

30. Na prepravu hnojovice do BPS Lipová používať uzatvorené cisterny alebo autocisterny. Prípadne znečistenie z komunikácii ihneď odstraňovať.
31. Podľa potreby zabezpečiť čistenie ciest I/64, III/1499 a III/1526 po ktorých sa dopravuje hnojovica do BPS Lipová, krmivo a zvieratá v prípade ich znečistenia v dôsledku dopravy súvisiacej s prevádzkou navrhovanej činnosti.
32. Zvieratá prepravovať v špeciálnych automobiloch prispôsobených na prepravu živých zvierat, podľa možnosti s vylúčením prepravy počas nadpriemerne horúcich dní v letnom období.
33. Realizovať sadové úpravy v areáli farmy Lipová vrátane výsadby izolačnej zelene na hranici areálu farmy. Na výsadbu použiť stromy a kríky z miestnych druhov.
34. Odstraňovať invázne a burinné druhy rastlín z areálu
35. Po skončení prevádzky navrhovanej činnosti odstrániť všetky súvisiace zariadenia používané počas prevádzky, zneškodniť všetky odpady. Odstrániť všetky stavby, ktoré sa preukážu ako nepoužiteľné dotknuté plochy zre kultivovať. Použiteľné objekty vyprázdniť, vydezinfikovať a areál deratizovať.

4. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Podľa ustanovenia § 39 ods. 1 zákona je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť povinný zabezpečiť aj súlad realizovania činnosti s týmto zákonom, s rozhodnutiami vydanými podľa tohto zákona a ich podmienkami, a to počas celej prípravy, realizácie a ukončenia činnosti.

Na základe ustanovení § 39 ods. 1 zákona je ten, kto bude navrhovanú činnosť vykonávať povinný zabezpečiť jej sledovanie a vyhodnocovanie najmä:

- systematicky sledovať a vyhodnocovať jej vplyvy;
- kontrolovať plnenie podmienok určených pri povolení činností a vyhodnocovať ich účinnosť;
- zabezpečiť odborné porovnanie predpokladaných vplyvov uvedených v zámere so skutočným stavom.

V rámci poprojektovej analýzy navrhovanej činnosti sa odporúča sledovať na vyhodnocovať najmä:

- kvalitu podzemných vôd;
- kvalitu pôdy na ktorú sa aplikuje hnojovica;
- kvalitu ovzdušia v areáli farmy Lipová a v najbližšej trvalo obývanej zóne, najmä dosah emisií amoniaku a pachových látok;
- dodržiavanie technických a hygienických, veterinárnych a iných noriem;
- hladinu hluku v pracovnom i vonkajšom prostredí.

Rozsah a lehotu sledovania a vyhodnocovania určí povoľujúci orgán, s prihliadnutím na toto záverečné stanovisko vydané podľa § 37 zákona.

Ak sa zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti posudzovanej podľa zákona sú horšie, než sa uvádza v zámere je ten, kto navrhovanú činnosť vykonáva, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v zámere v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o jej povolení podľa osobitných predpisov.

5. Rozhodnutie o akceptovaní alebo neakceptovaní predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené verejnosťou

V rámci procesu posudzovania podľa zákona bolo na MŽP SR doručených 7 písomných stanovísk dotknutých subjektov, odborný posudok podľa § 36 zákona a zápisnica z verejného prerokovania.

Päť doručených písomných stanovísk k zámeru bolo bez pripomienok a požiadaviek (*Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, sekcia poľnohospodárstva; Slovenská inšpekcia životného prostredia, inšpektorát životného prostredia Bratislava, stále pracovisko Nitra, odbor integrovaného povoľovania a kontroly; Okresný úrad Nové Zámky, odbor starostlivosti o životné prostredie; Okresný úrad Nové Zámky, odbor krízového riadenia; Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch*) a dve stanoviska s pripomienkami a požiadavkami (*Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja; Obec Lipová*).

Nesúhlasné stanovisko k navrhovanej činnosti nebolo doručené od žiadneho zo subjektov procesu posudzovania ani od obyvateľov dotknutých obcí.

MŽP SR dôsledne analyzovalo každú pripomienku a požiadavku zo stanovísk dotknutých subjektov, zo zápisnice z verejného prerokovania a odborného posudku. Vyjadrenie k akceptovaniu požiadaviek zo stanovísk je uvedené v kapitole III.4 tohto záverečného stanoviska pri každom stanovisku kurzívou. Pripomienky dotknutej obce a samosprávneho kraja, v ktoré poukazovali na negatívne skúsenosti obyvateľov so súčasťou prevádzkou a zároveň s prevádzkou BPS Lipová, ktorá spracováva hnojovicu z prevádzky navrhovateľa. Za neakceptované možno považovať pripomienky, týkajúce sa spôsobu aplikácie hnojiva na poľnohospodársku pôdu, pretože to nie je činnosť navrhovateľa, ale poľnohospodárskeho podniku, ktorému navrhovateľ odovzdá hnojovicu, v prípade že ju nemôže odovzdať na spracovanie do BPS Lipová. V prípade podozrenia, že činnosť BPS Lipová nie je súlade s právnymi predpismi, môže sa Obec Lipová, alebo obyvatelia obrátiť na príslušné kontrolné orgány. Vzhľadom na účel zákona možno takéto pripomienky považovať za neopodstatnené.

Opodstatnené pripomienky a požiadavky boli zohľadnené pri vypracovaní tohto záverečného stanoviska.

VII. ODÔVODNENIE ZÁVEREČNÉHO STANOVISKA

1. Odôvodnenie rozhodnutia vo veci

MŽP SR analyzovalo všetky pripomienky a stanoviská od zainteresovaných subjektov, zvážilo všetky riziká navrhovaného variantu z hľadiska vplyvu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľov. Pri posudzovaní ďalšej prevádzky navrhovanej činnosti sa brali do úvahy najmä vplyvy na obyvateľstvo a jeho zdravie, socioekonomické a prírodné prostredie (vrátane vplyvov na chránené územia) a bolo preukázané, že v činnosti uvedenej v zámere je možné pokračovať za predpokladu dodržania opatrení uvedených v časti VI/3 tohto záverečného stanoviska.

V priebehu procesu posudzovania neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by po realizácii opatrení navrhovaných v posudzovanom zámere a tomto záverečnom stanovisku závažným spôsobom ohrozovali niektorú zo zložiek životného prostredia alebo zdravie obyvateľov dotknutého územia.

Záverečné stanovisko pre navrhovanú činnosť je vypracované podľa § 37 ods. 1 až 5 zákona na základe zámeru, doplňujúcich informácií, pripomienok a odporúčaní, stanovísk dotknutých orgánov, záznamu z verejného prerokovania navrhovanej činnosti a odborného posudku, vypracovaného podľa § 36 zákona, doplňujúcich informácií poskytnutých navrhovateľom a ďalších zdrojov informácií. Pri hodnotení podkladov a vypracovaní záverečného stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení zákona.

MŽP SR analyzovalo každú pripomienku a stanoviská od zainteresovaných subjektov. V priebehu posudzovania boli posúdené a vyhodnotené všetky predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie, pričom výsledok a vyhodnotenie je uvedený na

stranách č. 11 - 22 tohto záverečného stanoviska.

V rámci konania o posudzovaní vplyvov boli zvážené a vyhodnotené všetky možné riziká navrhovanej činnosti z hľadiska vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov, pričom záverom možno konštatovať, že pri dodržaní ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, technologických postupov a podmienok uvedených v odbornom posudku a záverečnom stanovisku nebude mať posudzovaná činnosť negatívny vplyv na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie obyvateľov v záujmovom území.

V priebehu procesu posudzovania sa nezistili žiadne skutočnosti, ktoré by po realizácii opatrení navrhovaných v posudzovanom zámere a podmienok uvedených v záverečnom stanovisku závažným spôsobom ohrozovali niektorú zo zložiek životného prostredia alebo zdravie obyvateľov dotknutého územia.

Na MŽP SR bolo v priebehu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti doručených k zámeru 7 písomných stanovísk od zástupcov zainteresovaných orgánov štátnej správy samosprávnych orgánov a verejnosti, záznam z verejného prerokovania, odborný posudok podľa § 36 zákona a návrh záverečného stanoviska pre posudzovanú činnosť.

Súhlas s realizáciou navrhovanej činnosti možno odôvodniť aj nasledujúcimi skutočnosťami:

- Celkové vyhodnotenie predpokladaných vplyvov súvisiacich s realizáciou navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva;
- Posudzovaná činnosť nie je novou, ale existujúcou činnosťou, ktorá sa v areáli farmy Lipová vykonáva od roku 1983;
- V dôsledku pokračovania prevádzky v zariadení sa neuvažuje s rozšírením kapacity chovu, ani s oproti projektovanému stavu;
- Nevyžaduje sa zmena existujúcej infraštruktúry ani zmena organizácie dopravy;
- Navrhovaná činnosť je v súlade s platným územným plánom Obce Lipová;
- Farma Lipová je umiestnená mimo chránených území;
- Prevádzka existujúcej činnosti nevyžaduje trvalý záber poľnohospodárskej pôdy ani lesných pozemkov.
- Hnojovica vyprodukovaná na farme sa bude tak ako v súčasnosti energeticky zhodnocovať v BPS, ktorá sa nachádza v blízkosti farmy. Na pozemky sa bude aplikovať digestát z BPS, čím sa podstatne zníži produkcia pachových látok, metánu a amoniaku.

2. Odôvodnenie akceptovania alebo neakceptovania predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 zákona vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené dotknutou verejnosťou

Vyjadrenie k akceptovaniu požiadaviek zo stanovísk je v kapitole III.4 tohto záverečného stanoviska uvedené pri každom stanovisku kurzívou. Pripomienky vyplývajúce z procesu posudzovania sú zapracované do opatrení a podmienok pre navrhovanú činnosť v časti VI.3 tohto záverečného stanoviska. Neboli akceptované pripomienky, týkajúce sa spôsobu aplikácie hnojiva na poľnohospodársku pôdu, pretože to nie je činnosť navrhovateľa, ale poľnohospodárskeho podniku, ktorému navrhovateľ odovzdá hnojovicu, v prípade že ju nemôže odovzdať na spracovanie do BPS Lipová.

MŽP SR listom č. 260/2018 -1.7/mo zo dňa 18. 07. 2018 podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku oboznámilo účastníkov konania, že zhromaždilo rozhodujúce podklady na vydanie záverečného stanoviska a že majú právo sa s podkladmi na vydanie záverečného stanoviska oboznámiť a následne sa k nim, ako aj k spôsobu ich zistenia, vyjadriť pred vydaním záverečného stanoviska, prípadne navrhnúť ich doplnenie.

Žiadny z účastníkov konania nevyužil možnosť oboznámiť sa s podkladmi na vydanie záverečného stanoviska ani sa k podkladom vyjadriť.

VIII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
RNDr. Milena Okoličányiová

2. Potvrdenie správnosti údajov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Ing. Roman Skorka
riaditeľ odboru

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Bratislava, 12. septembra 2018

IX. INFORMÁCIA PRE POVOĽUJÚCI ORGÁN O DOTKNUTEJ VEREJNOSTI

Dotknutá verejnosť je podľa § 3 písm. s) zákona verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a spĺňajúca požiadavky ustanovené v zákone má záujem na takom konaní.

Dotknutá verejnosť má podľa § 24 ods. 2 zákona postavenie účastníka v konaniach uvedených v tretej časti zákona a následne postavenie účastníka v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti, ak uplatní postup podľa § 24 ods. 3 alebo ods. 4 zákona, t. j. prejaví záujem na navrhovanej činnosti a na konaní o jej povolení podaním odôvodneného písomného stanoviska k zámeru podľa § 23 ods. 4, odôvodnených pripomienok k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti podľa § 30 ods. 6, odôvodneného písomného stanoviska k správe o hodnotení činnosti podľa § 35 ods. 2, alebo podaním odvolania proti záverečnému stanovisku podľa § 24 ods. 3, ak jej účasť v konaní už nevyplýva z § 14 správneho poriadku.

V procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti nebola identifikovaná dotknutá verejnosť.

X. POUČENIE O ODVOLANÍ

1. Údaj, či je záverečné stanovisko konečným rozhodnutím alebo či sa proti nemu možno odvolať

Záverečné stanovisko je podľa § 37 ods. 1 zákona rozhodnutie, ktoré je záväzné pre ďalšie povoľovacie konanie. Právoplatnosťou záverečného stanoviska vzniká oprávnenie navrhovateľa navrhovanej činnosti, podať návrh na začatie povoľovacieho konania k navrhovanej činnosti alebo jej zmene vo variante odsúhlasenom príslušným orgánom v záverečnom stanovisku.

Proti tomuto záverečnému stanovisku možno podať rozklad podľa § 61 ods. 1 správneho poriadku.

Verejnosť má podľa § 24 ods. 4 zákona právo podať rozklad proti záverečnému stanovisku aj vtedy, ak nebola účastníkom konania o vydaní záverečného stanoviska.

2. V akej lehote, na ktorý orgán a kde možno podať odvolanie

Rozklad možno podať na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia doručením písomného vyhotovenia záverečného stanoviska účastníkovi konania.

V prípade verejnosti podľa § 24 ods. 4 zákona sa za deň doručenia záverečného stanoviska považuje pätnásť deň zverejnenia záverečného stanoviska príslušným orgánom podľa § 37 ods. 7 zákona.

3. Údaj, či záverečné stanovisko možno preskúmať súdom

Toto záverečné stanovisko je preskúmateľné súdom podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú.

Doručuje sa:

1. TEKRO Nitra, s.r.o., Párovské Háje, 949 01 Nitra
2. Obec Lipová, Obecný úrad Lipová č. 203, 941 02 Lipová
3. Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát Bratislava, stále pracovisko Nitra, odbor integrovaného povoľovania a kontroly, Mariánska dolina 7, 949 01 Nitra
4. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, sekcia poľnohospodárstva, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava
5. Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, Rázusova 2A, 949 01 Nitra
6. Regionálna veterinárna a potravinová správa Nové Zámky, Komjatická 65, 940 89 Nové Zámky
7. Okresný úrad Nové Zámky, odbor starostlivosti o životné prostredie, Podzámska 25, 940 02 Nové Zámky
8. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch, Slovenská 13, 940 30 Nové Zámky
9. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Nových Zámkoch, Komárňanská 15, 940 01 Nové Zámky
10. Okresný úrad Nové Zámky, odbor krízového riadenia, Podzámska 25, 940 02 Nové Zámky
11. Okresný úrad Nové Zámky, pozemkový a lesný odbor, Podzámska 25, 940 02 Nové Zámky